

Handläggare:
Andreas Jaeger, 08-508 29 269

Till
Trafikroteln

Motion (2015:47) om laddstolpar

Svar på remiss från Trafikroteln (Dnr 106-1031/2015).

Sammanfattning

Motionären Lars Jilmstad (M) framför att 2 000 nya laddstationer för elbilar, inklusive snabbladdstationer, ska anläggas över hela staden till 2018. Syftet är att öka antalet elbilar i Stockholm.

Av kommunfullmäktiges budget 2016 för Stockholms stad och inriktning för 2017 och 2018 samt ägardirektiv för koncernen Stockholm Stadshus AB framgår att bostadsbolagen, Micasa fastigheter och Stockholm Parkering ska stimulera användningen av elbilar och bygga ut laddinfrastrukturen. Bostadsbolagen ska enligt ägardirektiven planera för laddplatser till elbilar i anslutning till parkering i befintliga och nya fastigheter. De ska även förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar. Micasa Fastigheter ska vid ny- och ombyggnation komplettera med laddplatser för elbilar. Stockholm Parkering ska stimulera användningen av elbilar genom att laddningsmöjligheter installeras i bolagets anläggningar.

Inom hela staden pågår ett aktivt arbete för att bygga ut laddinfrastrukturen och koncernledningen ser inget mervärde i att föregripa de uppdrag och utredningar som har beslutats, med att exempelvis ange något specifikt mål för antal laddstolpar som ska anläggas.

Ärendet

Motionären Lars Jilmstad (M) framför att 2 000 nya laddstationer för elbilar, inklusive snabbladdstationer, ska anläggas över hela staden till 2018. Syftet är att öka antalet elbilar i Stockholm. Detta som ett led i att uppnå ett fossilfritt Stockholm som ingår som del av den av kommunfullmäktige antagna strategin för miljöfordon och förnybara drivmedel.

Motionären föreslår därför att kommunfullmäktige ska uppdra åt trafiknämnden att i samverkan med stadens fastighetsförvaltande nämnder och bolag samt miljö- och hälsoskyddsnämnden, utveckla en plan för och förbereda en kraftfull utbyggnad av laddinfrastruktur om 2 000 laddstationer.

Motionären föreslår också att kommunfullmäktige ska uppdra åt Stockholm Parkering AB att tillämpa miljöbilsstrategin genom att fullfölja sitt initiativ att genomföra en utbyggnad av laddinfrastrukturen i Stockholm samt utvärdera hur elladdstationerna används.

Trafikroteln har remitterat "*Motion (2015:47) om laddstolpar*" till bland annat Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolagen AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholm Stads Parkerings AB och Micasa Fastigheter i Stockholm AB. Nedan följer en redovisning av bolagens remissvar i huvudsak. Remissvaren i sin helhet återfinns i bilagorna. Då SISAB har överlåtit samtliga parkeringar vid sina skolor till Stockholm Parkering och inte har rådighet över dessa längre avstår de därför att svara på motionen.

Underremiss

AB Svenska Bostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Svenska Bostäder ser positivt på att medverka till att underlätta en ökad elbilsanvändning inom stadens trafikinät. Om detta förslag bifalls, anser bolaget att det är en stor fördel att stadens fastighetsförvaltande bolag är med från början och därmed kan påverka utformningen av planen och tillföra information om vad som är lämpligt och möjligt med hänsyn tagen till verksamheten.

Idag erbjuder Svenska Bostäder sina hyresgäster att, i de fall det finns laddstolpar vid parkeringsplatser, förhyra dessa för möjligheten att koppla sin bil till motorvärmare. Bolaget vill särskilt lyfta att som lösningen ser ut idag är det inte möjligt att använda dessa för laddning av elbilar. Svenska Bostäder har under många år arbetat med elenergibesparing på de motorvärmarruttag som finns. Minskningen av elanvändningen har skett genom att varje motorvärmarruttag säkrats ned till 6 ampere och kompletterats med utetemperaturtermostat och tidur. Dessa åtgärder gör att enbart motorvärmare kan anslutas, kupéfläkt är alltså inte längre möjligt att använda. Om de uthyrbara motorvärmarruttagen ska konverteras för möjlighet till laddning av elbil, måste dessa säkras upp till minst 10 ampere samt att temperatur- och tidsstyrningen tas bort. Utöver detta krävs också att dessa, i de fall motorvärmarruttagen är kopplade till en fastighet, också har kapacitet för detta, vilket kan medföra omfattande ombyggnader av undercentraler.

Vid framtagande av en plan anser Svenska Bostäder det vara särskilt viktigt att beakta ett antal punkter som direkt berör bolagets verksamhet, se *bilaga 1*.

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Familjebostäder har antagit och tillämpar redan stadens strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel – för ett fossilfritt Stockholm. I fråga om laddstolpar har bolaget placerat en stolpe i Rinkeby och en i Gubbängen. Det finns också flera av Stockholm Parkering monterade laddstolpar i bolagets parkeringsgarage i Årstadal. Bolaget planerar för fler laddstolpar i såväl nya som befintliga fastigheter. Familjebostäder har som

målsättning för det närmaste året att etablera ytterligare fyra laddstolpar inom bolagets fastighetsbestånd.

Bolaget samarbetar gärna med stadens övriga aktörer i syfte att tillskapa fler laddstolpar. Att fram till 2018, enligt motionärens förslag, tillskapa så många som 2 000 nya laddstationer synes dock vara ett högt uppställt mål. Förutsättningarna för bolaget att medverka är begränsade, bland annat på grund av begränsad elkapacitet.

Bolaget avstår från att yttra sig över motonens andra att-sats, som berör endast Stockholm Parkering (*bilaga 2*).

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:
Micasa ställer sig positiv till motionärens förslag.

Det finns en överenskommelse mellan Micasa och Stockholm Parkering som reglerar arbetet för en successiv utbyggnad av laddstolpar i anslutning till bolagets fastigheter.

Micasa kommer i början av 2016 att ha fyra elbilar i den egna bilflottan, som består av tolv bilar. För att minska koldioxidutsläppen från interna transporter anskaffar bolaget nya elbilar vid bilbyten. Bolagets årsmål 2016 om 25 procents andel elbilar kan därvid konstateras mer än uppnått. Kommunfullmäktiges årsmål för elbilar är 14 procent.

För att följa utvecklingen är en utvärdering av användningen av elladdningsstationerna i Stockholm också intressant (*bilaga 3*).

AB Stockholmsshems remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholmshem hyr ut ca 6 000 parkeringsplatser i såväl garage som utomhus. Bolagets bedömning är att efterfrågan på laddmöjligheter för elbilar är ökande, men fortfarande på en blygsam nivå. Att ha laddmöjlighet i anslutning till bostaden är sannolikt en förutsättning för att överväga elfordon som ersättning eller komplement till andra färdmedel. Stockholmshem kan därför påverka förutsättningarna för spridningen av elbilar.

Stockholmshem ska enligt ägardirektiven för 2016 arbeta med att "förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar". Bolaget avser därför hantera frågan inom ramen för dessa direktiv (*bilaga 4*).

Stockholm Stads Parkerings AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Parkering har sedan 1992 arbetat med laddmöjligheter i sina garage. Sedan år 2011 har det skett en kraftig utbyggnad. Nu har bolaget 700 laddplatser och ägardirektiv om att laddmöjligheter ska installeras i bolagets anläggningar. Denna utbyggnad sker kontinuerligt, dels via bolagets egna plan på ytterligare 300 nya platser fram till 2018 och dels utifrån kundefterfrågan från befintliga hyreskunder som införskaffar elbil.

Bolaget bedömer att år 2018 kommer bolaget ha strax över 1 000 laddplatser med nuvarande utbyggnadstakt. Bolaget skulle därmed stå för hälften av den efterfrågade utbyggnaden (*bilaga 10*).

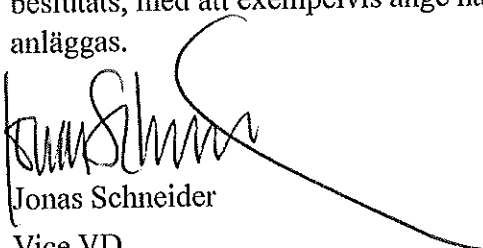
Koncernledningens synpunkter

Av kommunfullmäktiges budget 2016 för Stockholms stad och inriktning för 2017 och 2018 samt ägardirektiv för koncernen Stockholm Stadshus AB framgår att bostadsbolagen, Micasa Fastigheter och Stockholm Parkering ska stimulera användningen av elbilar och bygga ut laddinfrastrukturen. Bostadsbolagen ska enligt ägardirektiven planera för laddplatser till elbilar i anslutning till parkering i befintliga och nya fastigheter. De ska även förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar. Micasa Fastigheter ska vid ny- och ombyggnation komplettera med laddplatser för elbilar. Stockholm Parkering ska stimulera användningen av elbilar genom att laddningsmöjligheter installeras i bolagets anläggningar.

Värt att notera är att Stockholm Parkering i slutet av året beviljades ett stöd på 6,1 miljoner kronor från Naturvårdsverket, genom "Klimatklivet", för utbyggnad av laddplatser för elbilar. Skälet till stödet är att investeringen genererar en hög klimatnytta för varje investerad krona. Genom stödet kan bolaget fortsatt offensivt installera laddplatser, vilket innebär att ca 300 nya laddplatser kommer att installeras under den kommande 3-års perioden. Antalet laddplatser i bolagets anläggningar uppgick till 700 laddplatser vid utgången av år 2015.

Att stadens bolag ska verka för en utbyggd laddinfrastruktur har stöd i förslaget till nytt miljöprogram för 2016 - 2019. Där ingår som ett delmål, under det övergripande miljömålet om miljöanpassade transporter, att fossil energi i transportsektorn ska minska, vilket bland annat kan uppnås genom ökad elektrifiering. Användningen av elbilar ska också bidra till att uppnå delmålet att trafikbullret utomhus minskar.

Inom hela staden pågår ett aktivt arbete för att bygga ut laddinfrastrukturen och koncernledningen ser inget mervärde i att föregripa de uppdrag och utredningar som har beslutats, med att exempelvis ange något specifikt mål för antal laddstolpar som ska anläggas.

Jonas Schneider

Vice VD

Bilagor

1. Remissvar AB Svenska Bostäder
2. Remissvar AB Familjebostäder
3. Remissvar Micasa Fastigheter i Stockholm AB
4. Remissvar AB Stockholmshem
5. Remissvar Stockholms Stads Parkerings AB

Remissvar angående motion utbyggnad laddstationer för elbilar.

Bakgrund

Trafiknämnden har remitterat en motion angående utbyggnad av laddstationer till koncernledningen, varvid Svenska Bostäder erhållit underremiss angående synpunkter.

Vad som i motionen berör Svenska Bostäder, är att kommunfullmäktige föreslås besluta att,

citat:

- *" uppdra åt trafiknämnden, att i samverkan med stadens fastighetsförvaltande nämnder och bolag samt miljö- och hälsoskyddsnämnden, utveckla en plan för och förbereda en kraftfull utbyggnad av laddinfrastruktur om 2000 laddstationer som kan påbörjas 2015"*

slut citat.

Svenska Bostäders synpunkter

Vi ser positivt på att medverka till att underlätta en ökad elbilsanvändning inom stadens trafiknät. Om detta förslag bifalls, anser vi att det är en stor fördel att stadens fastighetsförvaltande bolag är med från början och därmed kan påverka utformningen av planen och tillföra information om vad som är lämpligt och möjligt med hänsyn tagen till vår verksamhet.

Idag erbjuder Svenska Bostäder sina hyresgäster att i de fall det finns laddstolpar vid parkeringsplatser förhyra dessa för möjligheten att koppla sin bil till motorvärmare. Vi vill särskilt lyfta att som lösningen ser ut idag är det inte möjligt att använda dessa för laddning av elbilar. Svenska Bostäder har under många år arbetat med elenergibesparing på de motorvärmareuttag som finns. Minskningen av elanvändningen har skett genom att varje motorvärmareuttag säkrats ned till 6 ampere och kompletterats med utetemperaturtermostat och tidur. Dessa åtgärder gör att enbart motorvärmare kan anslutas, kupéfläkt är alltså inte längre möjligt att använda. Om de uthyrbara motorvärmareuttagen ska konverteras för möjlighet till laddning av elbil, måste dessa säkras upp till minst 10 ampere samt att temperatur- och tidsstyrningen tas bort. Utöver detta krävs också att det i de fall motorvärmareuttagen är kopplade till en fasighet, att dessa

också har kapacitet för detta, vilket kan medföra omfattande ombyggnader av undercentraler.

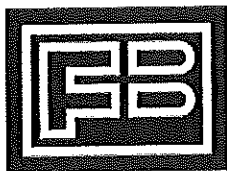
Vid framtagande av en plan anser vi det vara särskilt viktigt att beakta nedanstående punkter som direkt berör vår verksamhet:

- Begreppet laddstation behöver definieras. Det finns ett antal olika varianter beroende på kapacitet, kablage och laddtid, med kostnader mellan 10 000 – 500 000 kr.
- Utvärdering av hur de hundra laddplatserna som uppfördes i tidigare program inom Staden för elbilar har utnyttjats.
- Inventera behovet av laddstationer i förhållande till antalet bilar, nu och prognoser för framtiden. Behövs 2000 laddstationer?
Vad är en lämplig geografisk placering av laddstationerna? Var finns behovet i våra områden?
- Utbyggnaden bör ske i etapper och följa teknikutvecklingen vad gäller elbilar, kabelanslutningar och effektbehov på laddplats.
- Definierade ansvarsområden mellan Stockholm Parkering och Svenska Bostäder måste klargöras. Exempelvis laddplatser tillgängliga för allmänheten och de laddplatser som hyrs av våra hyresgäster.
Hur hanteras uppsägning av hyrd laddplats som konverterats från motorvärmarruttag? Återställande eller inväntan på nytt elfordon?
- Hur ska finansiering av installation på av hyresgästen hyrd parkeringsplats ske?
Ska laddstationer finnas i anslutning till besöksparkeringar på Svenska Bostäders mark och hur ska dessa finansieras? Kan påföljd i form av avgift då tas ut vid parkering av ej berättigat fordon?
- Hur ska kostnadstäckning på laddplatser uppnås? Ska fast avgift eller mätare användas?

AB Svenska Bostäder

Pelle Björklund
VD

Yngve Green
Energiansvarig

Remiss av motion om laddstolpar

Bakgrund

Familjebostäder har av Stockholm Stadshus AB inbjudits att lämna synpunkter på motion om laddstolpar.

Sammanfattning av förslag

Motionären föreslår att kommunfullmäktige ska

- Uppdra åt trafiknämnden att, i samverkan med stadens fastighetsförvaltande nämnder och bolag samt miljö- och hälsoskyddsnämnden, utveckla en plan för och förbereda en kraftfull utbyggnad av laddinfrastruktur om 2000 laddstationer som kan påbörjas 2015.
- Uppdra åt Stockholm Parkering AB att tillämpa miljöbilsstrategin genom att fullfölja sitt initiativ att genomföra en utbyggnad av laddinfrastrukturen i Stockholm samt utvärdera hur el-laddstationerna används.

Familjebostäders kommentarer

Familjebostäder har antagit och tillämpar redan stadens strategi för miljöfordon och förnybara drivmedel – för ett fossilfritt Stockholm. I fråga om laddstolpar har bolaget placerat en stolpe i Rinkeby och en i Gubbängen. Det finns också flera av Stockholm Parkering AB monterade laddstolpar i bolagets parkeringsgarage i Årstadal. Bolaget planerar för fler laddstolpar i såväl nya som befintliga fastigheter. Vi har som målsättning för det närmaste året att etablera ytterligare fyra laddstolpar inom vårt fastighetsbestånd.

Bolaget samarbetar gärna med Stadens övriga aktörer i syfte att tillskapa fler laddstolpar. Att fram till 2018 enligt motionärens förslag tillskapa så många som 2 000 nya laddstationer synes dock vara ett högt uppställt mål. Förutsättningarna för bolaget att medverka är begränsade, bland annat på grund av begränsad elkapacitet.

Bolaget avstår från att yttra sig över motionens andra att-sats, som berör endast Stockholm Parkering AB.

Med vänlig hälsning
AB FAMILJEBOSTÄDER

Anette Sand
VD

Remissvar avseende motion av Lars Jilmstad (M) om laddstolpar

Micasa Fastigheter har fått rubricerad underremiss från Stockholm Stadshus AB för yttrande.

Bakgrund

Motionären framför att 2.000 nya laddstationer för elbilar, inklusive snabbladdstationer, ska anläggas över hela staden till 2018. Syftet är att öka antalet elbilar i Stockholm. Detta som ett led i att uppnå ett fossilfritt Stockholm som stötts av den av kommunfullmäktige antagna strategin för miljöfordon och förnybara drivmedel.

Motionären föreslår därför att kommunfullmäktige ska uppdra åt trafiknämnden att i samverkan med stadens fastighetsförvaltande nämnder och bolag samt miljö- och hälsoskyddsnämnden, utveckla en plan för och förbereda en kraftfull utbyggnad av laddinfrastruktur om 2.000 laddstationer som kan påbörjas 2015.

Motionären föreslår också att kommunfullmäktige ska uppdra åt Stockholm Parkering AB att tillämpa miljöbilsstrategin genom att fullfölja sitt initiativ att genomföra en utbyggnad av laddinfrastrukturen i Stockholm samt utvärdera hur elladdstationerna används.

Micasa Fastigheters synpunkter

Micasa Fastigheter ställer sig positiv till motionärens förslag.

Det finns en överenskommelse mellan Micasa Fastigheter och Stockholm Parkering som reglerar arbetet för en successiv utbyggnad av laddstolpar i anslutning till bolagets fastigheter.

Micasa Fastigheter kommer i början av 2016 att ha fyra elbilar i den egna bilflottan som består av tolv bilar. För att minska koldioxidutsläppen från interna transporter anskaffar bolaget nya elbilar vid bilbyten. Bolagets årsmål 2016 om 25 procents andel elbilar kan därvid konstateras mer än uppnått. Kommunfullmäktiges årsmål för elbilar är 14 procent.

För att följa utvecklingen är en utvärdering av användningen av elladdningsstationerna i Stockholm också intressant.

Med vänlig hälsning

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Maria Mannerholm
VD

Underremiss: Motion av Lars Jilmstad (M) om laddstolpar, D nr 106-1031/2015

AB Stockholmshem (Stockholmshem nedan) får härmed avge följande yttrande över rubricerat ärende.

Bakgrund

Lars Jilmstad (M) har i en motion (2015:47) lämnat förslag om hur Stockholms stad bör agera för att ytterligare öka antalet elbilar i Stockholm.

Förslaget

I motion om laddstolpar (2015:47) föreslår Lars Jilmstad att trafiknämnden i samverkan med stadens fastighetsbolag och fastighetsförvaltande nämnder samt miljö- och hälsoskyddsnämnden utveckla en plan för att förbereda en kraftfull utbyggnad av laddinfrastruktur om 2000 laddstationer.

Våra synpunkter

Stockholmshem hyr ut ca 6 000 parkeringsplatser i såväl garage som utomhus. Vår bedömning är att efterfrågan på laddmöjligheter för elbilar är ökande men fortfarande på en blygsam nivå. Att ha laddmöjlighet i anslutning till bostaden är sannolikt en förutsättning för att överväga elfordon som ersättning eller komplement till andra färdmedel. Stockholmshem kan därför påverka förutsättningarna för spridningen av elbilar.

Stockholmshem ska enligt ägardirektiven för 2016 arbeta med att "förbereda infrastruktur för bilpooler och elbilar". Vi avser därför hantera frågan inom ramen för dessa direktiv.

Med vänlig hälsning
AB STOCKHOLMSHEM

Eva Nygren
VD

Yttrande över Motion av Lars Jilmstad (M) om laddstolpar

Stockholm Parkering har för yttrande från Stadshus AB fått rubricerade motion för yttrande.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

- att uppdra år trafiknämnden, att i samverkan med stadens fastighetsförvaltande nämnder och bolag samt miljö- och hälsoskyddsnämnden, utveckla en plan för att förbereda en kraftfull utbyggnad av laddinfrastruktur om 2000 laddstationer som kan påbörjas 2015.
- att uppdra år Stockholm Parkering AB att tillämpa miljöbilsstrategin genom att fullfölja sitt initiativ att genomföra en utbyggnad av laddinfrastrukturen i Stockholm samt utvärdera hur elstationer används.

Stockholm Parkering har sedan 1992 arbetat med laddmöjligheter i våra garage. Sedan år 2011 har det skett en kraftig utbyggnad. Nu har vi 700 laddplatser och ägardirektiv om att laddmöjligheter ska installeras i bolagets anläggningar. Denna utbyggnad sker kontinuerligt, dels via bolagets egna plan på ytterligare 300 nya platser fram till 2018 och dels utifrån kundefterfrågan från befintliga hyreskunder som införskaffar elbil.

Bolaget bedömer att år 2018 kommer bolaget ha strax över 1000 laddplatser med nuvarande utbyggnadstakt. Bolaget skulle därmed stå för hälften av den efterfrågade utbyggnaden.

Med vänlig hälsning

Christian Rockberger
VD